

hold havde udtalt, at det skete for Almeenvellet, at dette Titet betød, thi en saadan Udtalelse kunde affurat ligesaa godt skrives som Indledning til denne Lov; ja, deri han fuldkommen Ret; thi jeg antager, at hvis det ærede Thing og Regjeringen skulde komme til det Resultat at vedtage en Lov om Fæstegodssets Afløsning, maatte den naturligtvis grunde sig paa Almeenvellet, og der vilde altsaa ikke være Noget i Veien for, at den erholdt en saadan Indledning. Men Sagen er, at jeg slet ikke paa den Maade har talt om Almeenvellet, min Uttring var fremsført som et Beviis paa, at Lovgiveren ved at ordne Landboforholdene kun havde havt Almeenvellet for Sie, men aldeles ikke ved disse Bestemmelser havde havt til Hensigt at give et Privilegium til Bondestanden. Endnu skal jeg med Hensyn til denne ærede Talers Uttringer bemærke, at saavidt jeg forstod ham, sagde han, det stod i Grundloven, at det under Fideicommisser, Lehn og Stamhuse hørende Bøndergods skulde gaae over til Selveiendom; men derom staaer der jo, som bekendt, Titet i Grundloven, der staaer kun, at disse Eiendomme skulde gaae over til at blive fri Eiendom, eller at de fideicommissariske Baand, som hvile paa disse Eiendomme, skulde hæves, men det er noget ganske Andet, end at det til disse Eiendomme hørende Fæstegods skal gaae over til Selveiendom.

Den ærede Forslagsstiller har i sit Foredrag igaar henviist mig til det Svar, jeg ved en tidlige Leilighed har faaet i denne Sag af en nu afdød, bekendt Lovkyndig, Conserentsraad Larsen, men jeg vilde ønske, at han tillige havde henviist mig til den Comiteebetænkning, som den samme Lovlærde har skrevet over denne Sag, og at han havde sammenlignet denne Comiteebetænkning og det Svar, han gav mig, med den samme Lovlærdes senere Stilling til Sagen; dersom den ærede Forslagsstiller havde sat

sig rigtig ind deri, vilde han indrømme, at dersom vi nu havde havt denne meget bekendte og dygtige Lovlærde heri Forsamlingen, vilde han uden tvivl have indtaget affurat den samme Stilling til dette Lovforslag, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds indtager. Hvad angaaer de øvrige Uttringer af den samme ærede Taler, som kun sigtede til paa en ganske besynderlig Maade at forvanske mine Ord, saa er jeg saa vant til at høre Sligt af ham, at jeg maa erklære, at han derved kun karakteriserer sig selv, og at Alt, hvad han i den Reining vil sige, skal i allerhøieste Grad glæde mig som Beviis paa den Sags Slethed, han forsvarer; thi en Sag, som behøver sige Argumenter, kan ikke være god.

Jeg gaaer nu over til den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning). Han var ikke tilfreds med de Bink, som jeg igaar tillod mig at udele af Fordn. af 13de Mai 1769, men anførte derimod andre Bink, som han udelede deraf, og deriblandt da først, at der i § 1 staaer, at denne Forordning tillod Godseierne at sælge deres Gaarde til Fæsterne; han meente, at det var et meget betydeligt Bink, at der staaer til Fæsterne. (Tscherning: Ja til Bønderne!) Ja til Fæstebønderne! (Tscherning: Ikke til alle Slags Folk!) Ja det var just det, jeg vilde sige, just det, jeg vilde komme til. Men vil den ærede Rigsdagsmand sige mig, hvorledes Lovgiveren fornøftigtvis skulde kunne udtale sig anderledes? Hvad var Lovgiverens Hensigt? Det var at fremme Selveiendom, og hvorledes kunde han fremme Selveiendom uden ved at tillade Godseieren at sælge Fæstegaarden til Fæsteren, thi folgte han den til en Anden, saa blev den ikke Selveiendom, men Fæstegaard, som den var før.